

[Indenrigs- og boligministeren.]

Efter fem års forløb vil de samlede forpligtelser vedrørende rentetilskud under disse forudsætninger være steget til årlig ca. 110 mill. kr., henholdsvis 127 mill. kr., ved en markedsrente på 5—5,5 pct.

Se, til de beløb, jeg her har nævnt, kommer udgifterne til huslejetilskud til aldersrentemodtagere og børnerige familier m. v., tilskud, som i 1950—51 udgjorde ca. 4 mill. kr., og som må ventes indenfor de nærmeste 5 år at stige til ca. 10 mill. kr. årlig.

Endelig var der pr. 31. marts 1951 udbetalt godt 27 mill. kr. i lån til opførelse af arbejderboliger på landet. Den gennemsnitlige rente på disse lån er 1,6 pct., således at det årlige rentetilskud er ca. 1 mill. kr.

Hvis vi forudsætter uændrede betingelser for ydelsen af støtte, vil statens samlede årlige tilskud til nedsettelse af huslejen i nyopførte ejendomme, som i finansåret 1951—52 andrager ca. 35 mill. kr., efter fem års forløb være steget til ca. 90 mill. kr., samtidig med at staten vil have forpligtelser til yderligere udbetalinger af lån, som vil medføre en forøgelse af det samlede årlige tilskud til ialt ca. 121 mill. kr. — alt under forudsætning af at staten fremover vil kunne låne penge til en rente på 5 pct. Regnes der i stedet med en markedsrente på 5,5 pct., hvad der i øjeblikket må anses for mere realistisk, vil det sidste beløb stige til ca. 135 mill. kr.

Selvom vi i årenes løb er blevet sløvet overfor store tal på statsbudgettet, er de her nævnte tal dog af en størrelsesorden, der maner til eftertanke overfor den kommende tids udvikling på boligmarkedet.

I den fortsatte boligpolitiske debat bør disse tal også have deres plads.

Når socialdemokratiet i sit nylig udsendte byggeprogram sætter det som et mål for samfundet at fastholde huslejen i nybyggeriet på niveau med huslejen pr. 1. januar 1950, opstiller man her et program, hvis økonomiske konsekvenser er uoverskuelige. Datoen 1. januar 1950 er en såre tilfældig dato. I virkeligheden ligger den så tæt på devalueringen, at man med rette kan tale om, at nybyggeriet endnu var upåvirket af denne skelsættende begivenhed. Man kan derfor let se, at det er et ualmindelig kostbart krav til samfundet, man her stiller op.

I den senere tid har byggeprisindekset holdt sig i ro, men vi står jo nu på tærskelen til afgørelsen af løn- og arbejdsvilkår for praktisk talt samtlige landets arbejdere for et stykke tid fremover. Fulgte man nu socialdemokratiets forslag om, at huslejen skal være i nybyggeriet, som den var den

1. januar 1950, vil det altså sige, at samfundet på forhånd skal påtage sig også at finansiere lønstigninger, prisstigninger og avancestigninger, som overenskomstforhandlingernes udfald kan give anledning til. En sådan blankoveksel vil det være betænkeligt at sætte sit navn under.

Man kunne dernæst spørge: Hvilke chancer har boligministeren for at gennemføre det opstillede program, den boligminister, som jo desværre ikke havde synderligt held med sit program i 1951?

Hertil må naturligvis svares, at nogen garanti for naturen er det ikke muligt at opstille, men det må på den anden side siges, at en væsentlig del af de vanskeligheder, som prægede byggeriet i 1951, nu i nogen grad er ryddet af vejen.

For det første synes den uheldige prisudvikling nu at være afdæmpet, og dernæst mener jeg at turde fastslå, at den byggelånskrisen, som næst efter prisudviklingen var hovedårsagen til vore vanskeligheder sidste år, og som medførte vanskeligheder for henvend 20 pct. af alt det bevilgede etagebyggeri, i det væsentlige er overvundet.

Den rediskonteringsaftale, der blev truffet med nationalbanken, har stort set klaret problemerne for de byggeprojekter, som har skullet i gang i løbet af det sidste halve år, og yderligere kan jeg nævne, at en ordning, som i høj grad vil medvirke til at accelerere omløbet af de midler, bankerne har til rådighed for byggelån, lige er på trapperne.

Ordningen går i korthed ud på, at vi vil lade a conto-beløb på de bevilgede statslån komme til udbetaling noget tidligere end hidtil, nemlig allerede på det tidspunkt, da byggelånets snedkerrate normalt plejer at forfalde til udbetaling.

Endelig kan jeg oplyse, at jeg for ganske nylig havde lejlighed til at føre en række forhandlinger med repræsentanter for vore banker med henblik på enkelte spørgsmål, som endnu stod tilbage at løse for at sikre byggeriet en gnidningsfri afvikling af dets midlertidige kreditter og navnlig sikre håndværkerne imod at skulle yde en urimelig stor og urimelig langvarig kreditgivning for deres bygherrer. Det drejede sig særligt om spørgsmålet om forhøjelse af byggelånsraterne som følge af prisstigninger i byggeperioden. Det lykkedes ved disse forhandlinger at finde frem til forslag, hvorefter det skulle være muligt at etablere en sikker og hurtigt virkende ordning, som jeg håber vil kunne sættes i værk i nær fremtid.

Dernæst nogle bemærkninger om renteudviklingen. Den stigning i obligationsrenten, der som følge af kreditstramningen ind-